

Riktlinje för investeringar i Flens kommun

Riktlinje för investeringar i Flens kommun

Syfte

Syftet med riktlinjer för investeringar är att beskriva investeringsprocessen, säkra god redovisningssed, ge förutsättningar för genomarbetade beslutsunderlag, tydliggöra ansvar och roller samt att kvalitetssäkra alla arbetsmoment.

Bakgrund

För att uppnå en rättvisande bild av kostnaderna och därmed hur balanskravet uppnås i kommunen är det viktigt att anskaffningar och inköp klassificeras och bokförs på ett konsekvent och riktigt sätt. Grundprincipen för alla kostnader är att de ska belasta resultatet i samma period de nyttjas. Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (KBRL) definieras en anläggningstillgång som en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Kostnaden för en investering belastar inte anskaffningsåret utan fördelas över ett antal år genom avskrivningar. För att ytterligare precisera begreppet anläggningstillgång avses tillgångar som har en nyttjandeperiod överstigande tre år och som inte är av ringa värde (över ett halvt prisbasbelopp kronor exkl moms, se skatteverket.se. Mindre inköp kostnadsförs i sin helhet direkt vid inköp och blir en driftskostnad för verksamheten, till exempel datorer.

Investeringsprocessen

Flens kommuns investeringar hanteras i samband med strategisk plan och budget som beslutas av kommunfullmäktige varje år. Nämnder och bolag lämnar underlag till investeringar i samband med planeringsförutsättningarna. Investeringsplanen ska vara 10 årig och omfatta investeringsbehov under kommande budgetår samt nio år framåt.

Ansvar och roller

Respektive förvaltningschef har budgetansvar för de investeringsramar som kommunfullmäktige tilldelat nämnderna. Investeringsprojektens utgifts- och inkomstutveckling samt tidplaner ska följas upp löpande under året och avvikelser ska snarast anmälas till nämnden och tas upp i samband med ordinarie rapportering i nämnderna. Nämnden beslutar vilka åtgärder som bör vidtas vid prognostiserad eller konstaterad budgetavvikelse samt att rapportering sker till kommunstyrelsen. En samlad uppföljning av kommunens investeringar på övergripande nivå rapporteras till kommunfullmäktige i samband med delårsrapport för perioden januari - augusti samt i samband med årsredovisning. Kommunstyrelsen kan besluta att en mer detaljerad uppföljning av vissa investeringsprojekt ska ske.

Allmänt om investeringar

En anskaffning ska hanteras som en investering om den

- innehas för stadigvarande bruk

- har en förväntad livstid på minst 3 år. Inventarier med en kortare nyttjandetid än tre år kostnadsförs direkt vid anskaffningen.
- har ett inköpsvärde över ett halvt prisbasbelopp exkl moms, se <https://www.skatteverket.se/foretag/skatterochavdrag/beloppochprocent/2021.106.5b35a6251761e691420bc24.html#h-Prisbasbelopp>

En investering kan vara materiell eller immateriell tillgång på kommunens balansräkning. En immateriell tillgång är en tillgång utan fysisk form, till exempel licenser, programvaror och nyttjanderätter. Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

De materiella anläggningstillgångarna indelas i:

1. Mark, byggnader och tekniska anläggningar. Observera att denna typ av anläggningar kan behöva delas in i olika typer av komponenter. Med olika avskrivningstider för delar av en anläggning då de är dessa har olika nyttjandeperioder.
2. Maskiner och inventarier
3. Övriga materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde

Investeringen ska bokföras till anskaffningsvärdet, det vill säga utgiften för att skaffa och/eller tillverka anläggningstillgången. Kostnader i direkt anslutning till investeringen aktiveras på investeringsprojektet. En förutsättning för aktivering av en materiell anläggningstillgång är att kommunen har kontroll över tillgången och att det är sannolikt att den medför ekonomiska fördelar eller att dess kapacitet bidrar till att fastlagda mål uppfylls.

Exempel på utgifter som förutom inköpspriset ska ingå i anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång:

- utgifter för iordningställande av plats eller område
- utgifter för leverans och hantering, installation, konsulttjänster såsom arkitekt-, ingenjör- och juristtjänster, lagfart
- kostnader för egen personal som arbetat med investeringsprojektet

Följande är exempel på utgifter som inte ska ingå i anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång:

- administration och andra allmänna omkostnader, t ex personalkostnader, om de inte är direkt hänförliga till förvärvet eller produktionen av tillgången
- utbildning av personal som ska använda den nya tillgången
- provkörning och intrimning, eller andra löpande driftförluster som uppstår i ett inledningskede innan anläggningen når planerad driftsnivå
- hyra av moduler/baracker, i vilka verksamheten bedrivs under ombyggnationer eller uppförande av fastighet
- rivning, sanering eller utrantering av egna tillgångar som tidigare använts i den egna verksamheten

Avskrivningar

Avskrivningar används i redovisningen för att fördela utgiften för en tillgång över tillgångens nyttjandeperiod. Motivet är att ge en rättvisande bild av kommunens förbrukning för respektive redovisningsperiod. Avskrivningen ska göras från den tidpunkt tillgången tas i bruk. För tillgångar med ett bestående värde görs ingen avskrivning. Exempel på sådana tillgångar är viss typ av konst och mark. Mark förutsätts ha en obegränsad nyttjandeperiod och ett bestående värde.

Kapitalkostnader

Anskaffningsvärdet för investeringen redovisas som en anläggningstillgång i balansräkningen och när investeringen tas i bruk genereras kapitalkostnader i form av avskrivning och internränta. Internräntan påförs de verksamheter som nyttjar anläggningstillgångarna. Internräntan kan betraktas som en ersättning till kommunen för att avstå från att placera likvida medel, som annars skulle kunna ge avkastning. Räntan beräknas på det bokförda värdet, det vill säga anskaffningsvärde minus avskrivningar och börjar räknas från när tillgången tas i anspråk.

Avyttringar

När en materiell tillgång avyttras eller tas ur bruk och bedöms sakna värde vid en framtida försäljning ska den inte längre redovisas som en tillgång. Detta gäller även för tillgångar som förstörts vid brand, blivit stulna eller på annat sätt förstörts. Tillgången ska tas bort ur kommunens anläggningsreskontra, utrangeras, vilket innebär att det kvarvarande bokförda värdet på tillgången redovisas som en driftkostnad i den verksamhet som nyttjat tillgången.

Vägledande praktiska exempel

Inköp	Pris exkl moms	Livslängd	Investering/Drift	Kommentar
En kontorsstol	8 000 kr	10 år	Drift	Beloppet understiger ett halvt prisbasbelopp
Utbyte av befintliga, fullt avskrivna kontorsinventarier i ett eller flera rum	30 000 kr	10 år	Investering	Beloppet överstiger ett halvt prisbasbelopp samt att de gamla inventariernas förväntade livslängd har passerat
En ny dator	15 000 kr	3 år	Drift	Beloppet understiger ett halvt prisbasbelopp
30 nya datorer	450 000 kr	3 år	Investering	Väsentligt samlat anskaffningsvärde
Sommarblommor	50 000 kr	3 mån	Drift	Kort livslängd

En investering bokförs som ett investeringsprojekt med ett projektnummer som börjar på tre. När investeringen tas ur bruk ska e-tjänsten, Anmälan investeringsavslut upprättas och skickas till ekonomiavdelningen.

Investeringar i de kommunala bolagens regi

Investeringar som de kommunala bolagen genomför i sina fastigheter som påverkar den kommunala verksamheten och kommunens ekonomi ska genomföras på ett sätt som underlättar för förvaltningarna att bedriva sina verksamheter och är kostnadseffektivt för kommunen som helhet.

Till underlag för beslut ska följande dokument ingå, aktuella kostnadsberäkningar, projektplan, tidplan för genomförande samt redovisning av konsekvenser för verksamhetens driftbudget. När fullmäktige beslutat om en investering får ske och till en bestämd kostnad går ärendet vidare till fastighetsbolaget och berörd förvaltning. I varje projekt som leds av fastighetsbolaget ska det finnas utsedda representanter som företräder verksamheten. Bolaget ska löpande rapportera investeringsprojekten till berörd nämnd samt kommunstyrelsen. Slutrapportering görs till kommunfullmäktige. När investeringen är slutförd övergår det till fastighetsbolaget som är fastighetsägare. Kommunen är hyresgäst och berörd verksamhet belastas med en årlig hyreskostnad.